

Sjabloon fraudepatronen versie 1 oktober 2011

Per fraudepatroon het volgende vastleggen:

- Middel en titel: aanduiding ter identificatie.
- Beschrijving: korte beschrijving van de wijze waarop de fraude wordt uitgevoerd.
- Probleem: inschatting van het probleem naar ernst (omvang in aantallen of bedragen, imago, evt. schade bij slachtoffers) en urgentie (groeit de omvang, wat is de potentiële omvang, is er een relatie met een tijdstip, bijv. vanwege een wijziging in regelgeving of procedures).
- Oorzaak: toelichting op de aanleiding voor de fraude (omstandigheden) en de tekortkoming in regelgeving en/of procedures die de fraude mogelijk maakt.
- Detectie: de wijze waarop de fraude kan worden ontdekt, denk aan monitoring, weging of toezicht. I.h.k.v. de inrichting van de informatievoorziening is ook belangrijk aan te geven welke gegevens hiervoor nodig zijn.
- Preventie: met welke maatregel (ad hoc en/of structureel) kan de fraude worden voorkomen?
- Aanpak: beschrijving van de maatregelen waarmee de fraude wordt bestreden en de mate waarin deze aanpak is geïmplementeerd en het effect daarvan.
- Samenloop: welke samenhang is er met andere patronen, evt. op elk van de voorgaande aspecten.

Voorbeeld: Uitwerking fraudepatroon “Kinderopvangtoeslag (KOT) Geen eigen bijdrage”		
Beschrijving	Aanvragers dienen een aanvraag kinderopvangtoeslag in, zonder dat ze kosten hebben gemaakt voor kinderopvang en zonder een schenkingsovereenkomst te zijn aangegaan met het gastouderbureau.	
Probleem	Ernst	Groei in het aanbieden van ‘gratis kinderopvang’ door gastouderbureau's. Urgentie in verband met de recente uitspraak van de RvS mbt de []
	Urgentie	Urgentie in verband met de recente uitspraak van de RvS mbt de []
Oorzaak	Aanleiding	Het gastouderbureau faciliteert in het verstrekken van gratis kinderopvang op onrechtmatige wijze.
	Tekortkoming	De wet biedt ruimte voor een schenkingsconstructie. Zonder deze goed vast te leggen is er echter geen recht.
Detectie	Gastouderbureaus selecteren die deze vorm van gratis opvang faciliteren en de betrokken aanvragen beoordelen op contracten en betaalbewijzen.	
Preventie	Schenkingsconstructie in deze context onmogelijk maken of de te maken opvangkosten (met name de eigen bijdrage) duidelijker vastleggen in de wet.	
Aanpak	In slechts een aantal gevallen uitgevoerd in samenhang met andere fraudesignalen [] Op basis van de uitspraak van de RvS mbt [] kan dit breder ingezet worden.	
Samenloop	Er is mogelijk helemaal geen opvang genoten.	
Facilitators	In samenwerking met de branche zouden we opvanginstelling op hun rechten en plichten kunnen wijzen en deze vorm fraude kunnen voorkomen.	

<u>valse jaaropgaven</u>		
Beschrijving	In verschillende gevallen zijn <u>valse jaaropgaven</u> gebruikt voor het verkrijgen van kinderopvangtoeslag. De jaaropgaven worden gescand en niet als vals gedetecteerd.	
Probleem	Ernst	
	Urgentie	
Oorzaak	Aanleiding	
	Tekortkoming	
Detectie		
Preventie		
Aanpak		
Samenloop		
Facilitators		

<u>'onbekende geldstromen', zwarte omzet</u>		
Beschrijving	We onderkennen verschillende ' <u>onbekende geldstromen</u> '. In verschillende branches is er sprake van zwarte omzet waarbij de hele keten systematisch meewerkt, van de leverancier tot het benodigde kassasysteem.	
Probleem	Ernst	
	Urgentie	
Oorzaak	Aanleiding	
	Tekortkoming	
Detectie		
Preventie		
Aanpak		
Samenloop		
Facilitators		

<u>onbekende geldstromen', zwartsparen in het buitenland</u>		
Beschrijving	Een andere vorm van ' <u>onbekende geldstromen</u> ' is het buitenlandse ' <u>zwartsparen</u> '.	
Probleem	Ernst	
	Urgentie	
Oorzaak	Aanleiding	
	Tekortkoming	
Detectie		
Preventie		
Aanpak		
Samenloop		
Facilitators		

Onbekende geldstromen, binnenlandse spaartegoeden		
Beschrijving	Maar ook onze binnenlandse spaartegoeden verdienen meer aandacht. Er zijn spaarders die hun geld opnemen en in het begin van het nieuwe jaar weer storten. Dit fenomeen is al jaren bekend maar tot op heden nog niet opgepakt.	

Probleem	Ernst	
	Urgentie	
Oorzaak	Aanleiding	
	Tekortkoming	
Detectie	Er is een query beschikbaar van Box 3 waar miljarden aansluitingsverschil naar voren komen tussen het eindsaldo en het beginsaldo van het jaar daarop. Banken doen legio meldingen van ongebruikelijke transacties aan het einde van het jaar; spaarders die hun geld opnemen en in het begin van het nieuwe jaar weer storten.	
Preventie		
Aanpak	Dit jaar is de query bij Icov neergelegd om nader te beoordelen en verder te brengen.	
Samenloop		
Facilitators		

(Schijn)constructies met (buitenlandse) rechtspersonen

Beschrijving	(Schijn)constructies met (buitenlandse) rechtspersonen is één van de zes prioritaire thema's die met de Belastingdienst zijn afgesproken. In diverse individuele onderzoeken zien wij constructies met bijv. Ltd's, stichtingen, trusts en ook ANBI's. Facilitators spelen hierbij vaak een prominente rol. Bij het onderzoek naar dergelijke constructies zijn verschillende partijen binnen en buiten de Belastingdienst actief (CCB, Trafi, FEC, DNB, FIOD)..	
Probleem	Ernst	De belangen zijn erg groot
	Urgentie	
Oorzaak	Aanleiding	
	Tekortkoming	
Detectie		
Preventie		
Aanpak	Dit onderwerp dient naar onze mening prioriteit in het toezicht te zijn.	
Samenloop		
Facilitators	Notarissen, belastingadviseurs, trustkantoren	

Vastgoedproblematiek

Beschrijving	Vastgoedproblematiek komen wij in verschillende branches tegen; Woco's, onderwijs en de financiële wereld. Icov signaleert voor het vastgoed bijzonderheden ten aanzien van eigendom bij buitenlandse rechtspersonen en buitenlandse hypotheek.	
Probleem	Ernst	
	Urgentie	
Oorzaak	Aanleiding	
	Tekortkoming	
Detectie		
Preventie		
Aanpak		
Samenloop		

Facilitators	
--------------	--

de integriteit van personen met een "hoge status"		
Beschrijving	Fraudezaken waarbij de <u>integriteit van personen met een "hoge status"</u> in het geding is, komen wij in verschillende lagen tegen: ambtelijk, bestuurlijk, politiek en bij bedrijven. Deze onderzoeken zijn zeer publiciteitsgevoelig en leiden veelal tot een grote publieke verontwaardiging. De personen bevinden zich op posities in de organisatie waardoor zij met gegevens kunnen manipuleren of overeenkomsten kunnen sluiten, waarbij eigen geldelijk gewin een rol speelt.	
Probleem	Ernst	
	Urgentie	Deze onderzoeken zijn zeer publiciteitsgevoelig en leiden veelal tot een grote publieke verontwaardiging.
Oorzaak	Aanleiding	
	Tekortkoming	
Detectie		
Preventie		
Aanpak		
Samenloop		
Facilitators		

Loonheffingfraude		
Beschrijving	Een andere gedetecteerde vorm betreft het overdragen van de aandelen aan digra's vanuit het Oostblok. De aangifte LH van de onderneming wordt gecorrigeerd waardoor de werknemers een teruggaaf in de IH kunnen vragen en in aanmerking komen voor een hogere uitkering door het UWV. Uiteraard wordt de gecorrigeerde aangifte LH niet betaald door de onderneming. Er zijn ook uitzendbureaus die op een soortgelijke manier werken en voor voormalig Poolse en Hongaarse uitzendkrachten een teruggaaf LH verzorgen.	
Probleem	Ernst	
	Urgentie	
Oorzaak	Aanleiding	
	Tekortkoming	
Detectie		
Preventie		
Aanpak		
Samenloop		
Facilitators	Notarissen	

Systeemfraude door controllers		
Beschrijving	Tot slot loopt de Belastingdienst een groot risico bij systeemfraudes. In een zaak waarbij een controller grote terugbetalingen door de Belastingdienst op zijn eigen rekening heeft laten uitbetalen, dreigt de onderneming met een schadeclaim wegens onzorgvuldigheid van de Belastingdienst.	
Probleem	Ernst	
	Urgentie	

Oorzaak	Aanleiding	
	Tekortkoming	
Detectie		
Preventie		
Aanpak		
Samenloop		
Facilitators		

BTW-carrouselfraude

Beschrijving	BTW-fraude doet zich in verschillende verschijningsvormen voor. De carrouselfraude wordt vaak lastiger te detecteren doordat een fysieke goederenstroom ontbreekt. Een voorbeeld hiervan zijn de CO2-emissierechten. Ook het loskoppelen van de accijns en BTW voor sigaretten, levert een nieuw risico op carrouselfraude.	
Probleem	Ernst	
	Urgentie	
Oorzaak	Aanleiding	
	Tekortkoming	
Detectie		
Preventie		
Aanpak		
Samenloop		
Facilitators		

BTW-fraude vofs

Beschrijving	Een andere vorm van BTW-fraude betreft VOF's die Ltd's als firmant hebben en ten onrechte BTW terugvragen. Verhaalmogelijkheden ontbreken.	
Probleem	Ernst	
	Urgentie	
Oorzaak	Aanleiding	
	Tekortkoming	
Detectie		
Preventie		
Aanpak		
Samenloop		
Facilitators		

Beschrijving	In verschillende grote fraudeonderzoeken zijn (potentiële) convenantsklanten betrokken. Bij de onderzoeken blijken hiaten in de AO/IB en een non-compliance 'tone at the top' die de basis van een convenant doen wankelen.	
Probleem	Ernst	
	Urgentie	

Oorzaak	Aanleiding	
	Tekortkoming	
Detectie		
Preventie		
Aanpak		
Samenloop		
Facilitators		

3. Overige fraudedossiers

Voor deze fraudedossiers ligt het toezicht bij een ander Ministerie. Uit dien hoofde is de staatsecretaris van Financiën niet primair verantwoordelijk. De FIOD is wel de opsporingsinstantie voor deze dossiers.

Overheidsgelden/ Zorg:		
Beschrijving	Vorig jaar heeft de FIOD een bestuurlijke rapportage gemaakt vanuit de opsporingsonderzoeken in de zorg. Hieruit blijkt een ondeugdelijk systeem voor declareren en ontoereikend, versnipperd toezicht. Het 'upcoding' komt in verschillende verschijningsvormen voor, met als uiterste het veelvuldig declareren van niet verrichtte medische handelingen. Het medische beroepsgeheim, dat eigenlijk bedoeld is voor de bescherming van de patiënt, wordt ten onrechte door medici als schild gebruikt voor financiële controles. De omvang van de fraude kan enorm zijn aangezien vormen van 'upcoding' gangbare praktijk lijken te zijn en zeker niet gezien worden als 'fraude'. Het toezicht dient flink verbeterd te worden, strafrecht kan niet alles oplossen.	
Probleem	Ernst	
	Urgentie	
Oorzaak	Aanleiding	
	Tekortkoming	
Detectie		
Preventie		
Aanpak		
Samenloop		
Facilitators		

Overheidsgelden/ Onderwijs:		
Beschrijving	De afgelopen jaren hebben we verschillende grote schandalen gehad binnen het onderwijs: onterechte diploma's, buitensporige vergoedingen aan bestuurders en financiële wanprestaties van bestuurders die tot de ondergang van een school leiden. Vaak ontbreken duidelijke regels binnen het onderwijs om bijv. de 'graaicultuur' van bestuurders als 'fraude' te kunnen bestempelen. Vorig jaar heeft de FIOD een bestuurlijke rapportage gemaakt met voorstellen tot verbeteringen in het toezicht, omdat ook hier strafrecht niet alles kan oplossen.	
Probleem	Ernst	
	Urgentie	
Oorzaak	Aanleiding	
	Tekortkoming	
Detectie		
Preventie		
Aanpak		
Samenloop		
Facilitators		

WVA

Beschrijving	Een onderwerp dat op korte termijn de aandacht verdient is de WVA ¹ . Een landelijk project van de Belastingdienst richt zich in de eerste fase op MKB-ondernemingen. Uit andere onderzoeken binnen de Belastingdienst bij MGO en ZGO-ondernemingen en signalen bij de FIOD, blijken juist in deze categorie de grote belangen te zitten. Adviseurs en onderwijsinstellingen spelen hierbij ook een verwijtbare rol. Voor de onderwijsinstellingen is in sommige gevallen ook sprake van onterecht ontvangen bekostiging van OCW. Besluitvorming over de tweede fase van het landelijke project, dat zich gestructureerd richt op MGO en ZGO ondernemingen, moet nog plaatsvinden.	
Probleem	Ernst	
	Urgentie	
Oorzaak	Aanleiding	
	Tekortkoming	
Detectie		
Preventie		
Aanpak		
Samenloop		
Facilitators		

Beleggingsfraude

Beschrijving	Bij beleggingsfraude is vaak sprake van grote financiële belangen en veel gedupeerden. Verschillende van deze zaken zijn onderwerp geweest in een televisieprogramma. Vaak wordt daarbij kritiek geuit op het gebrek aan optreden door politie/OM.	
Probleem	Ernst	
	Urgentie	
Oorzaak	Aanleiding	
	Tekortkoming	
Detectie		
Preventie		
Aanpak		
Samenloop		
Facilitators		

Overheidsgelden

Beschrijving	Bij de fraudes in de zorg en het onderwijs komt naar voren dat er grote financiële belangen zijn bij zaken waarin sprake is van corrupte bestuurders. In samenwerking met Trafi is een pilot gestart die gericht is op het detecteren van 'risicovolle bestuurders'.	
Probleem	Ernst	
	Urgentie	
Oorzaak	Aanleiding	
	Tekortkoming	
Detectie		

¹ Wet vermindering Afdracht Onderwijs, een faciliteit in de loonheffing om beroepsonderwijs te bevorderen.

Preventie	
Aanpak	
Samenloop	
Facilitators	

Overige subsidies

Beschrijving	Naast de WVA zijn er nog meer subsidies die via fiscaliteit uitvoering krijgen zoals de innovatiesubsidie. Ook zijn er vele subsidie die niet via de fiscaliteit worden afgewikkeld zoals gemeentelijke subsidies, subsidies van Senter Novum/Economische Zaken en ook Europese subsidies. Voor al deze subsidies geldt dat de belangen enorm groot zijn en het toezicht erg beperkt. Hierdoor zijn deze geldstromen een makkelijke prooi voor financiële fraude.	
Probleem	Ernst	
	Urgentie	
Oorzaak	Aanleiding	
	Tekortkoming	
Detectie		
Preventie		
Aanpak		
Samenloop		
Facilitators		

Faillissementsfraude

Beschrijving	In het kader van <u>faillissementsfraude</u> wordt gestructureerd aandacht besteed aan veelplegers. Dit onderwerp komt periodiek in de belangstelling van politiek en media.	
Probleem	Ernst	
	Urgentie	
Oorzaak	Aanleiding	
	Tekortkoming	
Detectie		
Preventie		
Aanpak		
Samenloop		
Facilitators		

Voetbal

Beschrijving	<u>Voetbal</u> geniet als volkssport nummer 1, een warme belangstelling. Hetzelfde geldt voor de fraudes op dit terrein. Vanuit het Functioneel Parket loopt een traject ten aanzien van de financiering van clubs, illegaal gokken en match fixing.
--------------	--

Probleem	Ernst	
	Urgentie	
Oorzaak	Aanleiding	
	Tekortkoming	
Detectie		
Preventie		
Aanpak		
Samenloop		
Facilitators		